

رئیس شورای امنیت افغانستان جوانی انگلیسی امریکایی بود، خانمش امریکایی، خودش انگلیسی و در حالی که کامپیوتر خوانده بود، تمام صلاحیت نظامی و امنیتی افغانستان در آن شرایط حاد در اختیارش قرار داشت

طریق فساد اخلاقی وارد پارلمان دوره هفدهم می‌کرد. من به جرأت می‌توانم بگویم که ۸۵ الی ۹۰ درصد کسانی که وارد پارلمان افغانستان شدند، از طریق پیسه و راه‌های نامشروع دیگر بود. متأسفانه آن مجلس کاملاً در اختیار حکومت بود و نه تنها رئیس جمهور، حتی دستیار رئیس جمهور براحتی می‌توانست این پارلمان را مدیریت کند. پارلمان دوره شانزدهم براساس انتخابات و رأی نسبتاً شفاف بود اما رئیس پارلمان چون فرد نسبتاً ضعیفی بود پارلمان خیلی قدرتمندی در مقایسه با دوره پانزدهم نداشتیم. بر همین اساس کسانی که با پیسه‌ای که داده بودند، وارد پارلمان شده بودند؛ باید چند برابر آن درآمد را از راه اختلاس و پروژه‌ها و قراردادی‌ها و انواع معاملات نامشروع دیگر به دست می‌آوردند. این بود که خود حکومت هم متأسفانه از شخص رئیس جمهور تا پایین‌ترین رتبه‌های دولتی، همه‌شان در اختلاس‌ها، در فسادها نقش داشتند، وزارت‌ها قیمت داشت، ولایت‌ها قیمت داشت، معاونت وزارت قیمت داشت و فساد تقریباً تمام وجود نظام سیاسی ما را فرا گرفته بود؛ اعم از پارلمان، قوه مجریه، قوه قضائیه یا اصطلاحاً محکمه و ما اگر بخواهیم در یک جمله حکومت پیشین را یا نظام سیاسی پیشین را توصیف کنیم فقط می‌توانیم با کلمه فساد آن را توصیف کنیم، جدا از اینکه یک حکومت سرکوبگر بود، حرکت‌های مدنی را سرکوب کردند، آزادی بیان را محدود کرد، کسانی را که منتقد جدی حکومت بودند، در ماه‌های اخیر ترور می‌کردند.

قابل توجه است شمایمی دارید درباره فساد دولت جمهوریت صحبت می‌کنید که امروز هیچ پستی ندارد و جزو حکومت سرپرست نیستید. از جمله اتفاقاتی که اشاره کردید قوم‌گرایی در حکومت موسوم به جمهوریت بود. در تقابل با این قوم‌گرایی جنبشی شکل گرفت موسوم به جنبش روشنائی، در رابطه با این جنبش برایمان بگویید.

جنبش روشنائی مدنی‌ترین اعتراض بخشی از مردم افغانستان بود که آنها قربانی تبعیض و بی‌عدالتی بودند، نه تنها در حکومت غنی بلکه شاید در طول دهه‌ها و حتی قرن‌ها. مردم جامعه شیعه و هزاره افغانستان متأسفانه همیشه در تاریخ سیاسی افغانستان قربانی تبعیض و بی‌عدالتی بودند و اوج تبعیض در دوران حکومت آقای غنی بود؛ وقتی یک جامعه‌ای دارای سطح سواد پایینی هست، آن اشراف و درک لازم را نسبت به حقوق خودش ندارد. جامعه شیعه و هزاره افغانستان به دلیل اینکه همه تحصیل‌کرده بودند - دوران مهاجرت در جمهوری اسلامی ایران بسیار بر آنها تأثیرگذار بود- در